

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 forint.
Egy szám ára 8 kr. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 3 frt. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.

Felelős szerkesztő: Cs. Szabó Kálmán.

Kiadó-laptulajdonos:
Becsek D. Fia könyvnyomdája.

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. A bélyeg díj
külön minden beiktatásnál 30 kr. Nyilttér sora 10 kr.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal. Becsek D. Fia könyvnyomda

A szocializmus.

(—n.) A társadalmi rendet kiforgatni rendes medréből és annak egy olyan irányt adni, mely a biztos bukás felé vezet: — ez a szocializmus elve. Méhében az egész társadalomra nézve egy nagy katasztrophát hordoz, mely megdönteni igyekszik mindent, mi helyes alapon nyugszik. Elakarja szakítani a népet a földtől s proletárságra kívánja kárhóztatni, s káromol mindent mitől életet kap. A lihetetlenül lehetetlen eszmék terjedésére nem kell megfujni a vészkiáltót, mert mint nyári sötét vészes felhő emelkedik fel a társadalom egén és eső, vagy vihar nélkül vonul tova, tombolva a magasban, dörögve, de a gazda már ismeri és számot se vet reá. De mint a társadalom fekélye mindenestre gyors operációt követel s ki kell irtani a forrását, mely iszapos folyóvá kíván növekedni s a ki hallgat tombolására, vak lármájára, elsöpri és beszennyezi.

E téves hit a társadalomnak egy veleszületett baja talán, mely más-más nevek alatt üti fel fejét, de melynek a lefolyása mindig egy és ugyanaz. Vezetők előtt nincs semmi szent s beburkolva vérlázító czélok, hangzatos szavak alá, kicsikarják az iparostól, a néptől az utolsó fillért is, mit verejtékével szerzett, melyet azután, jobb ügyhöz méltó lelkesedéssel — önmaguk céljaira használnak fel, és élnek abból, hogy bolondítják a munkás népet — kerülve ők maguk a munkát, hirdelve fennhangon: ez a megváltó eszme, mely felszabadulást hirdet a rabságból s a nyomorból, ez az a melynek diadala az emberiség diadala, ez az, a mely az embereket kibékíti, testvérekké teszi.

Nem lehet elég kemény szót találni, mely méltón sujtja őket, hacsak a hazaárulás bélyegét nem sütjük reájok, mert téves hitök ellenkezik az állameszmével, ellenkezik a hazaszeretettel.

Idegen szél hajtotta felénk a konkolyt, de legyen neki idegen itt a hely és zárkozzunk el előle, mint tolvaj elől, mert kilopni akarja szívből a hazaszeretett, mely életet, egységes munkát teremtett eddig és most örökös tétlenséggel kíván sorvasztani.

Tagadhatatlan, voltak, vannak és lesznek a társadalomnak oly hibái, melyek gyökeres orvoslást követelnek, de legkevésbé vannak hivatva ez orvoslásra a szocialisták, kik csak agoniába sodorják a beteges társadalmat s gyógyulás helyett, halált adnának.

Igen gyakran hallani, Plató nevével takarózni őket; — igaz ugyan az, hogy a bölcs mester sinonim elveket vallt, de ezek gyöngyei azon eszmének, melytől így elferdítve, más irányba fordítva, még nevétől is undorodunk. — Ő az egóizmus ellen harczolt, ezt kívánta zabolázni, és az osztályérdekeknek kiszolgáltatott államhatalmat ismét a társadalom felé kívánta helyezni. Ezt lehet nevezni társadalmi szocializmusnak.

Tudjuk azt, hogy a szocializmus igen merész eszméket hirdet, melyek álomországba valók s megvalósíthatatlanok és ha törvényes eszközökkel el nem is hallgattatják a munkakerülő hadat, egymásután fogja a téves hit önmagát megbuktatni; — igaz ugyan, hogy ezt a földmívelési miniszterünk nem várta be és megköttette az új munkástörvénnyel kezök, hogy most ők magok is munka után kell nézzenek. E tör-

vény véd mindenkit, ki szorgalommal, kitartással kíván élni, ellenben sujtja azon lelketlen izgatottakat, kik a népszaván beszélve belopóznak házaikba és elrabolják pénzök, munkakedvök s boldogságukat.

A börzei manipuláció, a reklám világ fagyos kezét kiterjesztette az irodalomra is, és megteremtette e téren a szocializmus kultuszát, csupán azért, hogy jólfelfogott önérdékek, önzesebök gazdagítsák, a haza s a nemzet s a munkások rovására. A zugirások terjesztik e szociális iratokat, mitől az igaz magyar ember lelke mélyéből undorodik. A törvény keze elől bujkálnak vagy kijátszák azt, hogy aztán annál több hivat szerezzenek bukkandó elvőknek, s minél többen álljanak be azon dologkerülő sorába, kik vagyonuk adják oda azért, hogy a kolompok gazdagodjanak, kik más téren nem tudtak boldogulni s menyországbeli mesés világot ígérve, a szegény nép elveszti fejét s nem veszi észre, hogy koldusbotra juttatják.

Nem elég, ha a törvény lép fel e proletár had ellen, annak is kell tennie, ki végig szenved az undorító betegséget — a társadalomnak. És ennél nincsen könnyebb. Mi belőlünk áll a társadalom, minden ember annak részese, tehát minékünk kell oly emeletes gyógykezelést eszközölni, mely kiirtja csirájában a fertőző ragályt. És az egy orvoslás: a társadalmi kiküszöbölés. Kitaszítjuk magunk közül, nem ismerjük meg azt, ki ez utra lépett, mert ez utról megtérés nincs, mert egész életére szegyen foltja ez az illetőnek és jellemére bélyeget ütött. Az ilyen ember olyan mint a szerencsen, melyet fehérre mosni nem lehet.

Vergődés.

— Az Udvarhelyi Híradó eredeti tárczája. —

A hold ezüstös fénye valami mesés világot varázsolt a nagy park magas fenyői közé s az ágak között tova futó sugárka szökdelése valami tulvilági képet rajzolt a fekete földre. Csendes est van. Nagy lármával elveri a torony óra az estéli tíz órát, aztán ismét olyan csendesség lesz, mint egy kolostorban. A madár se mozdul fészken s a szél se zug, csak csendes szellő szalad tova a ríktó pipacs, a szolid gyöngyvirág felett.

A szép asszony ott ült a nagy fenyők között. A nyári éj tikkasztó heve úgy szorította torkát, hogy a selymes, csipkés ruhaderékának felső részét ki kellett gombolnia. Melle is egy percze gyorsan emelkedett, aztán ismét rendes utra tért. És a férfi, ki mellette szótlanul nézte a földi bájak ritka egyesülését, némán, sohajszzerűen rebegte el:

— Anda!

A nő mintha egy álomból ébredt volna fel, felkapta fejét s kérdőleg tekintett a férfira:

— Anda — ismételte megint — miért is kell így ülni itt nekünk? Miért is tette ezt?... Nem emlékszik azon szép estére, mit együtt töltöttünk ott a fürdőn, milyen szép volt az... a legszebb... és azóta alig telt egy év és feledve minden... minden...

A nő egy percig gondolkozik, aztán alig hallhatóan kérdi:

— Hát miért hagyott itt Andor?

A megszólított egy meglepetésszerű felkiáltás után felkaczagott, gunyosan, metsző sértegetéssel.

— No és miért? még kérheti?! Ej Anda, azt hiszem, nagyon rövid az emlékező tehetsége, hogy annyi szépet egyszerre kitöröl életéből, mint a gyermek a táblájáról a vizes szivacsos és nem marad semmi. Oh! nem így van ez. Nyomot kellett hagyjon, ha van szíve; — de nincs, s ha volt is, alkuba bocsátotta nagyra vágyásával, fényűzési csábjaival és eladta teméntelen kincsért, de mindent találhatott ott, mit a hitvány anyagisággal megszerezni lehet, de egyet nem — a boldogságot.

— Andor!...

— Ne féljen, nem szólok többet, de forduljon önmagához, és kérdezze meg saját szívét, egy ártatlan, csendes pásztor óráért nem dobna-e a tengerbe e sok kincset, csak hogy egy pillanatra is boldog legyen.

A nő egyet sohajtott:

— Látja, nem maradt más meg annyi szépből, mint a jog arra, hogy sohajtozzunk, mint Ádám az elveszett éden után.

— Miért mentem el?! No hát eszébe juttatom. Emlékszik azon estére, mit együtt töltöttünk Szent-Mária tavánál, mikor százszor, ezerszer ismételte, hogy szeret. No emlékszik reá? Még akkor csak pacsmagoló voltam, afféle kontár művész, mint az öreg Grineux mondja, de lelkemben éreztem az erőt, hogy tudok teremteni. Az alkonyaton, mi másra közőmbös volt, elandalogtam s a színvegyületek misztikus fénye lelkemben valami sejtetést támasztott

fel s kezdtem érteni. — Elmentem, hogy visszatérjek arra, hogy rombadólva lássam boldogságomat. Münchenben voltam, s mig a nagy mester után alakokat rajzoltam vásznamra, azt vettem észre, hogy lelkemben az ön képe újra felébred és újra és újra csak őnt látom; órák hosszáig néztem vásznamot, láttam ott egy bohó fejet, a mint kék szemével felém néz, rózsás ajka mosolyog és csókot int és én oly közel hajoltam vásznamhoz, hogy ajkam szinte érte már, a mikor a mester vállamra ütött:

— Hej! fiu ébredj már! Árt az álmodozás, megrontod magad. És fölébredtem; a vászon üres volt s az ön képe is eltűnt onnan. Aztán keresztül éltam sok bajt és vizsályt, de biztatón volt mindig a szava, mely mindig fülembé csengett:

— Megvárak, hisz nem tudok nélküled élni...

Haza jöttem, lám azt mondják hirnevem van és egy puszta rom az egész, egy visszavarázsolhatlan, elvesztett boldogság. Férfjhez ment, ehez, ki most nyugodtan alszik lakosztályában, álmában is pénzét számítva, azt a nagy kincset. Anda! hogy tehette ezt?

A nő összereszt. Selymes szempilláján két nehéz köncsepp szaladt alá, Andor megértette ezt. Közelebb ült hozzá s megfogta kezét.

— Anda! hát még szeret!? hát mégis! Egy szót Anda csak s feledve lesz minden, minden, csak azt mond szeretsz-e még...?

A nő hallgat.

A festő közel hajol úgy, hogy lehellete szinte égeti a nőt és e szép virág majdnem égni kezd a forró lehelettől. Próbál eltávozni, oh! de nem tud,

Belföld.

Ujév a képviselőházban. Ugy báró Bánffy miniszterelnöknél, mint Szilágyi Dezső házelnökénél és Podmaniczky Frigyes bárónál, a szabadelvűpárt elnökénél, a képviselőház kormánypárti honatyaí az ujév alkalmával testületileg tisztelegtek. Az elhangzott beszédek mind politikai jelentőségűek s a mai helyzettel foglalkoznak. A nemzeti és függetlenségi párt is az ujév alkalmából vezérembereit üdvözölte.

Külföld.

Az ujév külföldön.

Németországban az ujév a régi tartós egyetértést ujitotta meg. Vilmos császár nem várta a kancellárt, hogy rendes napi referációját a császári palotában előterjeszse: e helyett — valószínűleg az ujévi gratulációban is meg akarván előzni a herceget — ő kereste fel Hohenlohet, a mi annak a jele, hogy a császár és a kancellár között teljes az összhang.

Anglia ugy látszik egyelőre nem szándékszik Német- és Oroszországnak keletázsiai foglalására területfoglalással válaszolni. Azt tartja Salisbury, hogy Viktória királynő igen öreg ahoz, hogy egy háboru izgalmait átélje, ehhez mértén az angol lapok azt hangoztatják, hogy Kelet-Ázsiában a kultur nemzetteknek egyforma joguk van a terjeszkedésre. Nagyon ellene mond ennek az a hír, hogy az *angol haditengerészet tartalékosait behívni készülnek*. (Igaz ritka eset és Angliában a krimi háboru óta talán elő sem fordult. *Szerk.*)

Oroszország ujév napján kiengesztelte *Franciaország* hangulatát. A német—oros egyetértést, mit a keletázsiai kérdésnél tanusítottak, Párisban rosz néven vették a „szövetségstől”. Most azonban Miklós császár és Faure között váltott barátságos ujévet köszöntő telegramm, helyreállította a békét.

Ausztriában még kevés jót vitt az ujév. Wolfot beválasztották a cseh tartomány gyűlésbe, mit persze a csehek, mivel Wolfról van szó, rendkívül zokon vettek. A prágai országos főtörvényszék elnöke is erősen exponálta magát nemzetéért, ugyanis az új perrendtartás következtében mintegy kétszáz irnoki állást rendszeresítettek. Az elnök ez állásra csupa cseh díjnokot nevezett ki, mivel azonban még sem volt elég művelt cseh, a még üres állásokat olvasni tudó *hivatalszolgákkal* töltötte be.

Olaszországban a rekonstruált kormány igen lojális feliratokat szövegeztetett a törvényhozás két házával. Az ujévi tisztelgéseket a kvirinálban, a Vatikán ünnepére való tekintettel, a szokottnál nagyobb fényvel tartották meg.

valami erős kéz megragadta s fogva tartja, és érzi, hogy e férfi ur felette. Babonás szépsége hódítón hat reá és szédült fejét kezébe temeti.

— Nem szólsz! jó! így is megértelek. Nem tudtad elfeledni a multat lásd, s a késő bánat könyvet fakaszt. Anda! — enyém kell hogy légy. Együtt éltük a boldog időt, mint álmodozó romantikus lelkek, együtt bukunk le az örvénybe, mely felé az utat te készítetted...

— Oh! Andor!

— Ne szólj! engedd, hadd egy perczre legyünk boldogok, egy pillanatra csak, így! ölelve tartalak, csókokod ép oly édes, mint volt, de még édesebb és égetőbb, mert asszonyi. Anda! enyém vagy!

És Anda nem birt ellenállani, nem volt ereje, karjába dönt annak, a kit szeretett. Így ringatta Amor azon csolnakon, mely a szerelem taván oly bizonytalanul lebeg, egy vigyázatlan pillanat s a sajka elmerül.

Az óra tizenegyet ütött és belülről a kastélyból valami hang Andát szólította.

A nő felállt s kiszabadítva magát, lassan megindult felfelé, mindig visszanézve, mintha lelket feledte volna ott.

— Anda! — szólt egyszerre a férfi utána menve s megfogva kezét, mely forró volt, mint a tűz, — fogd e kis fehér kendőt, ha magad leszel csak szobádban, dobd ki azt és én megértem.

A nő visszahökken, de a művész erős, tüzes szemét merőn szegezte reá, és ajka nem mert ellentmondani, mint féltő bárány a farkasnak engedelmeskedik, reszketve vette el a kis fehér kendőt, aztán megindult lassan, tévelygőn, mint egy alvajáró. A művész pedig egy fenyőhöz támaszkodva nézte, míg el nem tűnik a kastély ajtaján, s várta a jelt.

Iparügyek.

Iparosaink a millenneumi kiállításon. Az iparos körből jött számos panasz készlet a felszólalásra, hogy az ezredéves kiállítás kitüntető okleveleit minden ünnepséget mellőzve, egyszerűen városszolgálat hordva kapták meg, holott ugy a szomszédos, mint országunk minden városában, ünnepély kíséretében osztották ki azokat. Iparosainkra buzdításul hatott volna, ha méltó fényvel adják át nekik munkájuk megérdemelt jutalmát, s ezzel használtak volna az ugyis annyira vajdó iparunknak.

Azok, kik nem kaptak, buzdítást láttak volna egy ilyen ünnepély impozáns lefolyásában, a kik meg nyertek, azoknak jóleső érzés töltötte volna el szívöket. Verseny kell az iparnak, mert csak ez viszi előre és csak ezzel boldogul a hon, mert tagadhatlan, hogy az ipar igen nagy szerepet játszik a népek történelmében. Azon nemzetet, mely versenyképességét elvesztette, letörlik a nagy nemzetek sorából, már pedig Anglia világuralmát ennek köszönheti, a francia szellem pedig majdnem minden munkára reá nyomja bélyegét. És miért? mert az ipar terén kifejtett buzgó munkálkodás fontosságát megértik és fel tudják fogni. Milyen szép volna az, hogy ha mi generé-eket használnák fel mindenütt és kiküszöbölve az idegen szellemet, a magyar stíl elfoglalná méltó helyét.

Ha tévedésből elmaradt az ünnepély, ne haszon ez visszatetszőn, kárpótoljuk mi az által az iparügy lelkes hiveit, hogy felhívjuk a nagy munkára, hogy csak kitartón küzdjenek, bátran előre, mert ezzel használnak maguknak és annak a földnek, melynek gyermekei vagyunk. Azok, kik kaptak, őrizték meg munkájuk jutalmát s legyen talizmán a jövőre, a kik pedig nem kaptak, törekedjenek arra, hogy elérjék e nagy sikert. Kitartó munka és szorgalom: ez alaptétele a dicsőségnak.

De tény az is, hogy az ezredéves kiállítás igazgatósága ez ügyben felületesen járt el, és olyanoknak adott kitüntetést, ki nem is volt kiállító, vagy pedig mellőzte azt, ki erre reá szolgált. Így Bartók István és Papp Gyula közös oklevelet kaptak, holott csak Bartók készítette a kitüntetett munkát. Viszont Berkeczy lakatos nem is volt kiállító s kapott kiállítási érmet, a mikor az Hodor Károly bádógost illette volna, mint kiállítót. Nem csoda, ha iparosaink kedvöket veszítik el így, mert a kitüntetések értékét nagyban rontotta ez a zűrzavaros elismerés.

Most pedig itt adjuk azon érdemes férfiak névsorát, kik reá szolgáltak dicsérendő munkáikkal az elismerésre és kitüntetések is nyertek. Így kiállítási érmet: Scheffler Nándor kő- és agyagiparisk.

Anda szobájába ért. Komornája kioldta fűzőjét s ledobta feszes köntösét s valami igéző pongyolát vett fel s aztán magára maradt, egyedül. Feje égett a láztól, egész testét égette valami kimondhatatlan tűz és nem birt gondolkozni. Oda rogyott az ablak melletti dívánra. Lelke előtt a mult idő vesztett boldogsága, a jelen sivársága megjelent és futó pillanattal végig olvasta sorsa egész könyvét. Szeretett és szeret, de a kincs elkápráztatta és eladta magát... és aztán... nem birt tovább gondolkozni, valami erős tüz megint égette és eszébe hozta Andort... Andort. Lelke fellázadt, s szinte pirulva gondolt a jövőre, de az erény szavát romba döntötte az asszony... a szenvedélyes szenvedő asszony. Egész valója kitört és szerelmet esdekelt. Megszólt benne a szív és kérte jogát!

— Nem, nem! — nem akarom, kiáltott fel végül, nem lehet, inkább vesszek el, oh! de nem lehet... és sirt, zokogott, fel akart állni, de nem tudott, nem volt ereje és küzdött, vergődött saját szenvedélyében úgy, hogy elveszté józan gondolkodását. A démon hálójába fogta s nem engedte ki.

És egyszerre szeme a kis fehér kendőre téved, melyet most is kezében szorongatott görcsösen, tébolyulva nézte azt és erőt véve magán, egy végső feszítéssel felugrott:

— Széttépem, hogy emléke se maradjon meg! De a végtelen hatalmas erő megtörte akarátát s midőn széttépni akarta, keze nem volt elég erős ehez, eszméletét elvesztve, az ablak mellett lero-gyott, keze fennakadt a nyitott ablak támláján s a fehér kendő kiesett. Lassan, csendesén lebegett s ringott alá a nyári éj tikkasztó hevébe...

Adams.

igazgató-tanár, Maráth József tanár, Czipőraktár szövetkezet kapott. Szabó Gyula könyvkötő, Bartók István lakatos, Szabó József szabó, Fischer Ferencz kefekötő, Baláska Károly bádógos, Benedek Géza czipész, Pál Márton fazakas, ifj. Asztalos Lajos csizmadia, pedig elismerő oklevelet nyertek.

Karnevál urfi...

Sz.-Udvarhely, 1898. jan. 9.

Karnevál urfi a nagy tükörben még egyszer megnézte kék selyem frakkját, egy kis pudert dobott hajára, aztán elillant nyilsebesen. — Karnevál herceg pedig gonosz fiu és az örök ifju Terpszichore puha karját vállára tévé, aztán átfogta az istennő csodálni való derekát, lassu tipegéssel tánczra keltek. És zsong-bong a szép istennő mellett a lég, feledve mult egészen és dalolva lejtnek hobortos tánczokat.

Farsang! Farsang!

A komoly vizkereszt elmúlt és karnevál hercegecske felvette frakkját s magához vett annyi jókedvet, hogy minden embernek ad belőle. A vig-ság ideje megkezdődött és az örök szép asszonynak hódol minden lélek s Terpszichore pedig tánczot kíván s megszólal a zene. Andalognak a párok egymásután a parketten, a leányos üde ajk lassan felnyilik s valami bohó mesét kezd a csunya tél apóról s keble lassu emelkedéssel duzzad ki a csipke fodrok közül. Az örült keringés megkezdődött. Terpszichore gonosz és napot, éjjel egygyé fűz s kitörli az álmod a szemből. A vér pezsegni kezd és kedvet varázsol nagy hatalmával az emberek közé.

Kocsik jönnek, mennek a bálterem ajtaja előtt, csillog a szeme a szőke lánynak mikor kiszáll s fehér boás belépőjét nyakára szoritja. Kis szíve valami pokoli tánczot kezd és ringatózik karnevál édes dalára.

Csililang, csililang, csililang

Eljött immár a farsang.

Aztán felzendül a zene, mozogni kezd a vér, s a szív édes mámorba merül.

Csililang, csililang, csililang

Eljött immár a farsang.

A lég megtelik virág illattal, párfüm bódító illatával s a leány és a fiatal asszony szédülten kavarog a fekete frakkos urakkal, szerelmes, édes szavakat sugdosnak, míg felettök ellejt Karnevál Terpszichoréjával.

Aztán csendesedni kezd a terem reggel felé, hogy holnap ujra kezdődjék a táncz, míg tart a farsang, e bűvös álom.

Az álmodozó leány pedig bágyadtan hajtja hajnalkor — az átélt fáradság után fejét párnájára, fülébe cseng a varázs beszéd, fülébe a csárdás utolsó „hogy voltja”. Üde, ifju testén valami csiklandozás fele szalad végig, lágy, finom kezét összedörzsöli diadalmasan a selyem takaró alatt s bájos arcza mosolyog, hamisan, nagyon hamisan. — Karnevál urfi hunczutkodik.

Ujdonságok.

Olvasóink figyelmébe. Mindazokat, kik lapunk mai számát maguknak megtartják — előfizetőink közé sorozzuk. — Most belépő előfizetőinknek is teljesen díjtalanul küldjük meg diszes fali naptárunkat.

Kinevezés. Főispán úr öméltósága *Koncz* Aurél pénztári tisztet, ideiglenes minőségben I-ső alszámvevőé nevezte ki.

Áthelyezések. A városunkban állomásozó 82-ik közös hadseregnél a következő áthelyezések történtek: *Lusinski* Károly, *Brausewetter* Viktor hadnagyokat Fehérvárra, onnan pedig *Pohl* Gusztáv, *Hans* Mali hadnagyokat és *Kindl* S. főhadnagyot ide helyezték át. — Továbbá a m. kir. igazságügyminiszter *Kelemen* Kálmán sz.-udvarhelyi kir. törvényszéki aljegyzőt a nyarádszeredai kir. járásbíróshoz, *Derzsi* Samu marosvásárhelyi kir. járásbírósi irnokot a sz.-udvarhelyi kir. törvényszékhez helyezte át.

Polgári önképző és betegsegélyző egylet jan. 3-án megkezdte rendes fillérestélyeit, melyet azonban Gál János raktárának égése megzavart. A műsornak három száma folyt le, amikor az elterjedt tűz hírére a közönség szét oszlott. A következő fillérestély műsora ez: Bálint Gáspár felolvas, Pávelka Mariska szaval, Mészáros Zoltán szaval, Ferenczi Margitka szaval, Egy baleset és az első csata a há-

zasság első hetében, Dialog, előadják: Szabó Ilonka és Szemerjai Károly, az estély rendezői: Szabó Ilonka, Ferenczi Mariska, Mészáros Zoltán, Váczy József

Jégpálya zárva. Az utóbbi napok enyhe időjárása a jégpályára is vizet hozott és ha a meteorológiai központi intézet jóslásában bizni lehet, egy időre nincs kilátás korcsolyázásra.

Tűzvész városunkban. F. hó 3-án este 9 óra felé a vészkiáltás rémes hangja, harangféltreverés jelenté, hogy tűz van. Az utcák csakhamar megnépesültek s mindenki a tűzfelé igyekezett. A rémkiáltás a Kossuth-utczából jött és nemsokára fehér füst felhő töltötte meg a levegőt és szikrák pattogtak Gál János kereskedő üzletének raktári részén. A tűzoltóság és az alármírozott katonaság egyesített erővel a veszedelmesen terjedő tűz oltásához kezdett, de nagy küzdelemben került és kínos perczeket okozott, a míg vízhez juthattak. Az izgatottságot nagyban növelte, hogy a szomszéd pinczehelyiségekben gyufa és nagymennyiségű szesz volt beraktározva, mi talán egy egész sorházat elég lett volna levegőbe röpteni, azonban a megfeszített, bátor működés, elegendő viz, nehezen ugyan, de éjjeli 12 óráig teljesen lokalizálta. A kár 3000 frtra tehető, melyből mintegy 600 frt érő volt biztosítva. A tűzrendőri vizsgálat a tűz keletkezését nem tudta kinyomozni.

A helyi nőegylet szokásos fillérestélyeit e hó 12-én (szerdán) ismét megkezdí, melyet László Domokosné és Demény Ferenczné rendez Dr. Simó Balázs és Dr. Soó Rezsővel. A programról még mi se tudunk, de valami szenzációs meglepetést tartogatnak a közönség számára.

Hymen. Juhász József budapesti szabómester f. hó 3-án tartotta egybekelési ünnepélyét szük családi körben, Hajdó Antal városi polgár szép és kedves gyámleányával, Bertával. Esküvő után az új pár Budapestre utazott.

Tudomásul. Több helyről értesültünk, hogy a dalegylet által karácsony másodnapján rendezett hangversenyen működött Betegh Pálnét mi olyan okból bíráltuk meg, mit ismételni itt nem akarunk; de mit mindenki tud. Ezen egyének felvilágosítására írjuk azt, hogy lapunk nem arra van hivatva, hogy mindenki felett dicshymnuszt zengjen, hanem hogy feltétlen kritikát gyakoroljon, mert csak így használhatunk azon czélnak, melynek szolgálatába szegődtünk. E czélzatos félremagyarázást nem tudjuk eléggé kárhóztatni és soha se szabad egyéni érdeket keresni ott, hol a közjóért szolgálunk — minden utó gondolat nélkül. Betegh Pálné zongorajátékában a technikát kerestük és ez legkevésbé se lehet erős kifejezés, mert kinek technikája nagy és teljes az: kész művész. A műkedvelőkre ezt mondani nem lehet. Az ő játéka beillet a sikerült keretbe és csak hasznára volt annak.

Halálos esés. Szombatfalva malmánál egy molnárlegény a malomkerékhez esett be jégvágás közben és a forgó kerék magával ragadva, szétzúzta. Halva fogták ki a Küküllőből.

A születendő gyermek neve. Dr. Schenk bécsi tanár állítólag kitalálta azt a módszert, melylyel előre megállapíthatjuk, hogy a jövődöbéli magzat fiu vagy leány legyen. Érdekes Schenk tanár ama kijelentése, hogy fennebbi állítását gyakorlatban is kitapasztalta, amennyiben husz esztendője házasságban, hat gyermeke van és valamennyi fiu, a mit nem a kifürkészhetlen véletlennek, hanem saját akarátának és elméletének tulajdonít. Schenk doktor *magyar születésű*. Ürményben született 1840. augusztus 23-án. Schenk a szenzációs felfedezésére már néhány bíráló német szakember úgy nyilatkozott, hogy nem lehet kizártnak tekinteni, hogy a tudós e felfedezése beválí, a mi mellett már az a tény is elég bizonyíték, a melyet Schenk tanár a tudományos világban elfoglalt.

Kosárfonási tanfolyam. A vármegyháznál f. hó 15-én délelőtt kosárfonási tanfolyamot kezdenek s a mint értesülünk minden fiatal leány részt vesz benne. Jaj! a szegény fiatal embereknek!

Háziezredünk gyászja. Schönföld Antal tábornagy, a hadsereg főfelügyelője s városunkban állomásozó 82-ik gyalogezred tulajdonosa, január 7-én este 10 órakor Bécsben meghalt. E haláleset miatt tiszteink a teaestélyen sem fognak megjelenni s éppen azért tekintélyes összeget küldtek a nőegyletnek. Az ezred a temetésen küldöttségileg fogja magát képviseltetni.

Irodalom.

Husz év igen szép idő egy lap életében. Husz év alatt egész új nemzedék nő fel; politikai irányzatok támadnak és elbuknak annyi idő alatt. Annál szebb, ha egy lap támogat, diadalra segít politikai és társadalmi eszméket s hiven kitart mellettünk. Jutalmát leli a közönség kitartó hűségében. Ily lap a Pesti Hírlap, mely ujévvel immár huszadik évfolyamát kezdi. Tántoríthatlan híve volt mindig a szabadelvűségnek, lelkes terjesztője a demokráta felfogásnak. Szép diadalokat ért meg, melyeknek kivívásában nem csekély része volt s elnyerte jutalmát: ma legelterjedtebb, legkedveltebb lapja Magyarországnak. — Persze hozzájárult ehhez az is, hogy mindig hazánk legelsőrangú publicistáit és szépirodalmi íróit tudta megnyerni munkatársakul; és annyi kedvezményben részesítette közönségét, mint egy más lap sem. Most is — mint évek óta — diszes kiállítású naptárt kap ajándékba minden előfizető s azonkívül havonként naplójegyzésekre alkalmas füzetkét. A Pesti Hírlap olvasni valót is legtöbbet ad valamennyi lapjáról közlő előfizetőnek; naponként 20—24 oldalt, vasárnap és ünnepek alkalmával 32—40 oldalt. Vezércikkiről: Kenedi Géza, Beksics Gusztáv, ifj. Ábrányi Kornél, Balogh Pál, Vazsonyi Vilmos, b. Josika Kálmán; tárcáiról pedig elég legyen: Tóth Béla, Murai Károly, Quintus (Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Tömörkény István, Kálnay László, Krúdy Gyula, Bedő Jób, Gerő Ödön, D'Artagnan, Szabó Endre, Vétesy Arnold, Zemlén Árpád stb. neveit említni. — A Pesti Hírlap előfizetési ára negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr., mely összeg a kiadóhivatal küldendő, ahonnan mutatványszámokat is lehet kérni. A Regénycsarnok most Lescur érdekfeszítő regényét „A legőzhetetlen varázs” czímmel közli, melynek ujévig megjelenő részét minden új előfizető külön lenyomatban kapja meg.

A Pesti Hírlap előfizetői kedvezményes áron rendelhetik meg a Párisi Divat című, diszes kiállítású, hetenkint megjelenő divatlapot, melynek ára negyedévre 2 frt; de a Pesti Hírlappal együtt rendelve csak 1 frt; úgy hogy a Pesti Hírlap és Párisi Divat együtt negyedévre 4 frt 50 kr. (Kiadóhivatal: Budapest, V., váci-körút 78. sz.)

Előfizetési felhívás.

Programmunk néhány szóban kifejezve: *a székely nép érdekét képviselni*, erre fogjuk törekedni mi; de az erkölcsi siker csak is anyagi támogatás mellett érhető el és hisszük, hogy méltányolva a küzdelem nehézségét, pártfogásukat nem tagadják meg tőlünk. Csatlakozzanak minél többen a kitűzött zászló mellé, hogy a diadal elérhető legyen, és ezt csak úgy biztosíthatjuk, ha minél több előfizető jelentkezik.

A lap minden vasárnap megjelenik egy ives nagyságban, előfizetési ára pedig a következő:

Égész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.
Egyes szám ára	8 kr.

Községek-, körjegyzők- és községi tanítóknak egész évre 3 frt.

Az előfizetéseket a kiadóhivatal vagy Gyeriánffy Gábor könyvkereskedése veszi fel.

Az „Udvarhelyi Híradó”
kiadóhivatala.

Közgazdaság.

A székely ipar a párisi kiállításon. A marosvásárhelyi kereskedelmi- és iparkamara a párisi világkiállítás ügyében lelkes felhívást bocsátott ki a területén lévő iparosokhoz és ebben a székely iparról a következőket mondja: Kereskedelmi- és iparkamaránk sulyt helyez arra, hogy a *Székelyföldnek* is kellő tere s alkalma legyen a bemutatkozásra. Századok óta védőbástyája volt hazánknak s a békés versenyben szintén részt kell vennie. Kivált azon cikkek legelőnyösebb bemutatása áll *Székelyföldünk* érdekében, melyek máris kivitelünk tárgyát képezik; vagy melyek már annyira fejlődtek, hogy rövid idő alatt kivitel tárgyát képezhetik, nagy gond fordítandó továbbá arra, hogy azon iparágazatok domborodjanak ki leginkább, melyek a *fejlettség legmagasabb fokát érték el s melyekben eredeti alkotásokat vagy nemzeti sajátságokat fölmutatni képesek vagyunk*. Hogy csak termelvényeink legjavával versenyezhessünk, szükségtelen külön kiemelni. Teljes reménységgel vagyunk eltelve aziránt, hogy a székelység, mely hazánk küzdelmeiben és kulturális mozgalmainkban részt vett mindenha, a nemzetek ezen nagy találkozásáról, mint hazánk keletén a magyar kulturának, valamint az ipar és kereskedelem fölvirágoztatásának előharczósa, nemcsak hogy nem fog elmaradni, hanem hazafias lelkesedéstől fölbuzdulva, törekedni fog ipari termékeink és kereskedelmi cikkeink legjobbjaival ezen világversenyben megfelelő arányban részt venni.

Juhtenyésztésünk hanyatlása. A belterjedesebbé váló üzem s a tengertuli gyapjak versenye következtében beállt roppant gyapjuár-hanyatlás deprimáló hatása alatt a juhtartás Európaszerte csökkenésnek és pusztulásnak indult. Hazánkban a juhálomány csökkenése azonban lényegében csak a hetnéves évektől kezdve következett be, de annál rohamosabban halad az utolsó évtizedben, mi a földmívelésügyi miniszterium 1884. és az 1895-iki összeírás adatainak egybevetéséből is kiviláglik, melyek szerint az állomány 1000-tól 75 millióra, tehát kerekszámban 3 millió darabbal csökkent. Ez a folyamat azonban távolról sem látszik befejezettnek. Ha a hanyatlás okát fűrkészszük, azt tapasztaljuk, hogy a gyapjuár-hanyatlás mellett, a belterjedesebbé váló üzem, a tagosításoknak nagyobb arányban való keresztülvitele s ezzel kapcsolatban a közlegelőknak folytonos kevesedése vonja meg a juhtenyésztéstől a megélhetés feltételeit.

Az amerikai zsir. Mint értesülünk az amerikai Egyesült-Államokból olyan zsir is került Európába, a melyről beigazolták, hogy nem sertés-zsir, hanem szervesen anyagból készült és táplálékra egyáltalán alkalmatlan vegyület. Tudomásunk szerint az ilyen zsir már hozzánk is eljutott, és intézkedések tétettek, hogy az a forgalomba ne jöhessen, ez úgy az egészségre, mint az egész szervezetre káros hatással van, és lehetőleg a zsir vásárlásnál éppen ez okból legyünk óvatosak.

Apróságok.

A társaság egyik tagja félre huzódik, hogy lelke szerint kiáshassa magát.

— Unja magát, ugy-e uram? kérdé egy másik, melléje telepedve.

— Rettentően! és ön?

— Irtóztatóan!

— Tudja mit? Osonjunk szépen együtt haza.

— Fájdalon, nem lehet, mert én vagyok a házigazda! . . .

*

Rongyos öltözetű csavargó áll a törvényszék előtt, lopással vádolva. Az elnök felteszi az általános kérdéseket:

— Hány éves?

— Huszonhat.

— Nőtlen?

— Igenis. . . . Miért tetszik kérdezni? Talán van az elnök urnak egy férjhez adaandó leánya?

*

A feleség szerelmes leveleket talál férje íróasztalának fiókjában. Nagy dühre gerjed s így kiált fel:

— A nyomorult, megelőzött! . . .

*

X faluban, hol már a polgártársak is olvasgatnak, s a csinosabb kitételeket széltere majmolják, egy előkelő gazda ily czédulával invitálta lakomára tanító szomszédját: „Igen becses nagy jó tanárnok uram! Illetőleg becses személyét és azon viszonyos barátságos hajlamokat, melyek élvezeteimben rejtőznek és az égedelem irányában, minél fogva e mai estvén barátaim üdvös és kéjtelmes körülményeibe óhajtozva, kívánom kegyedet is édes elvekkel halmozni, amennyiben nőm és leányom értékes kolláziókat rendezgetve, én magam is kések és üvegek alkalmasításával tünekedve, óhajtom, hogy becses házamat tisztelje meg alázatos meglátogatásával kedves életetpárjával, hogy méltó sikere lehessen a mai küzdelmeknek. Tisztelem és jó egészséget kíván kedves nagy jó uramnak a tanárnok urnak szomszédura

A disznók hónapjának 15-ik napján e mai évben,
Harangozó György.”

Szerkesztői üzenetek.

L. I. lelkes urnak F.-Rákos. Üdvözlő levelét köszönjük és szívesen látjuk azok sorába, kik czélul a maroknyi székely nép boldogítását tűzték ki. — Nyílt levelét mely igen szép és sikerült munka, nem adhatjuk le, mert még olyan fiatal lapunk, hogy félreértenék az Ön mindenestre köszönettel vett üdvözlését, de kérjük a közjóért fogjon Ön is tollat s dolgozzék velünk.

Beérkezett pályamunkák: Lapunk szerkesztősége által kitűzött díjtételre ez ideig a következő pályamunkák érkeztek be (Utolsó határidő január 15): — Erős férfi, gyáva lélek. Jelige: Apró tárcacikkekben megújítani az emberi életet. Tövesztett uton. Jelige: Multon épül a jövő. Tönkre menve. Jelige: Az asszony ingatag.

